

Keyboarding

ตอนที่ 5

หลักการสอนแป้นอักษรในวิชา Keyboarding

โดย สมบูรณ์ แซ่เจ็ง
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

ในการสร้างแบบฝึกหัดการพิมพ์สัมผัส (Typing Drill / Keyboarding Drill) ซึ่งถือว่าเป็นสื่อการสอนที่สำคัญ ในวิชาการพิมพ์ดีดหรือการพิมพ์สัมผัส ไม่ว่าจะเป็นการฝึกหัดขั้นต้นไปจนถึงการฝึกหัดขั้นประยุกต์ ก็ยังคงต้องอาศัยแบบฝึกหัดเป็นหลักเสมอ แม้ว่าจะเป็นการฝึกพิมพ์สัมผัส โดยใช้โปรแกรมช่วยสอน (Typing Tutor) ซึ่งมีแบบฝึกหัดบรรจุมาให้พร้อม หรือการสอนโดยใช้โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processor) ที่ครูต้องเตรียมแบบฝึกหัดมาให้ให้นักเรียนฝึกเองก็ตาม ครูจำเป็นจะต้องศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาของแบบฝึกหัดนั้น ๆ ว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการสอนพิมพ์ดีดหรือไม่เพียงใด ยิ่งเป็นการสอนในขั้นพื้นฐานด้วยแล้ว ก็ยิ่งต้องระมัดระวังในการคัดเลือกแบบฝึกหัดให้มาก โดยครูจะต้องเข้าใจหลักการสอน หรือแบบแผนการสอนแป้นอักษรแต่ละแบบเป็นอย่างดี จึงจะสามารถคัดเลือก หรือพัฒนาแบบฝึกหัดได้อย่างเหมาะสม

ในการพัฒนาแบบฝึกหัดนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีแนวทาง หรือมีแบบแผนการสอนแป้นอักษรใหม่ ซึ่ง Russon and Wanous (1973) ได้นำเสนอว่า แบบแผนการสอนแป้นอักษรใหม่ มีด้วยกันหลายแบบ คือ

1. การสอนตามแนวนอน (Key-Banks Plan) หมายถึง การเริ่มต้นสอนจากแถวของแป้นเหย้า (Home row) ให้หมดก่อน นั่นคือสอนแป้น ฟ ห ก ด ' ะ ส ว ก่อน จากนั้นจึงขยับไปสอนแป้นแถวที่ 3 (แถวที่อยู่เหนือแป้นเหย้า) เสร็จแล้วจึงตามด้วยแถวที่ 1 (แถวที่อยู่ใต้แป้นเหย้า) ตามลำดับ ซึ่งวิธีนี้ไม่ได้รับความนิยมนัก เพราะมีปัญหาในเรื่องของการผสมคำหรือประโยคใหม่ เนื่องจากการเรียนทีละแถว จึงมีแป้นอักษรให้ผสมคำใหม่ได้น้อย

2. การสอนตามแนวตั้ง (First-Finger-First Plan หรือ Vertical Plan) วิธีนี้เป็นการสอนให้พิมพ์แป้นอักษรที่อยู่ในแนวตั้งของแป้นพิมพ์ โดยถือหลักการฝึกเคาะนิ้วที่แข็งแรงก่อน (นิ้วชี้ นิ้วกลาง) แล้วจึงค่อยไล่ไปหานิ้วที่อ่อนแอ (นิ้วนาง นิ้วก้อย) แต่วิธีนี้ก็มีข้อบกพร่อง คือ นิ้วที่

อ่อนแอ มักจะได้รับการฝึกในช่วงเวลาที่สั้นเกินไป ทั้ง ๆ ที่ต้องใช้เคาะแป้นอักษรที่ยาก เนื่องจากต้องไปใช้เวลากับการฝึกนิ้วที่แข็งแรงก่อน อีกประการหนึ่ง วิธีนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับแป้นเหย้า คือไม่มีการฝึกจากแป้นเหย้าก่อนนั่นเอง

3. การสอนตามแนวผสม (Skip-Around Plan) วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน โดยจะเป็นการสอนจากแป้นเหย้าก่อน เมื่อสอนแป้นเหย้าหมดแล้ว จึงสอนแป้นอื่นต่อ โดยให้สัมพันธ์กับแป้นเหย้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจในการก้าวนิ้ว โดยวิธีนี้มีขั้นตอนการสอนดังนี้

3.1 สอนแป้นเหย้า (Home Row) ให้หมดก่อน

3.2 เมื่อสอนแป้นเหย้าหมดแล้ว ให้สอนแป้นอื่นต่อไป โดยให้สัมพันธ์กับแป้นเหย้า หมายถึงใช้แป้นเหย้าเป็นฐานในการก้าวนิ้วไปยังแป้นอื่น ๆ โดยให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

- สอนแป้นที่พิมพ์ง่ายผสมไปกับแป้นที่พิมพ์ยาก
- สอนแป้นที่พิมพ์ด้วยนิ้วมือซ้ายผสมกับแป้นที่พิมพ์ด้วยนิ้วมือขวา
- สอนแป้นที่พิมพ์ด้วยนิ้วที่แข็งแรง (นิ้วชี้ นิ้วกลาง) ผสมกับแป้นที่พิมพ์ด้วยนิ้วที่อ่อนแอ (นิ้วนาง นิ้วก้อย)
- สอนแป้นในแถวที่ 3 ผสมกับแป้นในแถวที่ 1

ในส่วนนี้ ผู้เขียนเห็นว่าหากเป็นการเรียนพิมพ์สัมผัสภาษาไทยแล้ว ตัวอักษรบนและอักษรล่าง ของแต่ละแป้น ก็เป็นสิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึง เนื่องจากในแป้นพิมพ์ภาษาไทย ตัวอักษรบนและอักษรล่างเป็นอักษรคนละตัว ไม่เหมือนกับภาษาอังกฤษที่เป็นอักษรตัวเดียวกัน ดังนั้น หลักการผสมคำ จึงควรสอนแป้นที่พิมพ์ด้วยอักษรบนผสมกับอักษรล่างด้วย

ประโยชน์ของการสอนตามแนวผสม (Skip-Around Plan) ซึ่ง Russon and Wanous (1973) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า

1. ครูสามารถสร้างแบบฝึกหัดที่ผสมคำหรือวลี ที่มีความหมายได้ง่ายตั้งแต่ชั่วโมงต้น ๆ ของการเรียน ทำให้สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เพราะใช้แบบฝึกหัดที่มีความหมาย (Meaningful Material)

2. ด้วยว่าเป็นวิธีการฝึกที่สามารถผสมคำได้หลากหลาย ทำให้สามารถแก้ปัญหาการพิมพ์ผิด อันเกิดจากการเคาะแป้นด้วยนิ้วมือเดียวกันแต่คนละข้าง เช่น นิ้วชี้ข้างซ้ายกับนิ้วชี้ข้างขวา ในบทเรียนเดียวกันหรือคาบเดียวกัน ซึ่งผู้เรียนมักจะพิมพ์ผิดได้ง่าย

3. ครูสามารถเน้นฝึกในจุดที่ต้องการได้ โดยการสร้างคำหรือแบบฝึกหัด เช่น การเน้นฝึกนิ้วที่ง่ายหรือแข็งแรงก่อน หรือการเน้นฝึกให้สมดุลกันระหว่างมือสองข้าง ซึ่งวิธีการเช่นนี้ ทำให้ครูสามารถใช้แบบฝึกหัดควบคุมการสอนได้ แทนที่จะถูกควบคุมด้วยรูปแบบแป้นพิมพ์ (Keyboard Layout) หรือแผนการสอนแป้นอักษรเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังมีแบบแผนการสอนแป้นอักษรใหม่ ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การสอนตามความพอใจของครู (Plan Preferred by Teacher) หรือการสอนตามระบบ Herzog System ที่พัฒนาขึ้นโดย Stuart Herzog ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ที่ การฝึกพิมพ์เรียงตามลำดับตัวอักษร (Alphabetical Order) โดยใช้แป้นเหย้าเพียง 2 แป้น คือ แป้นตัว D และ K เป็นหลัก แทนที่จะใช้ทั้งหมด 8 แป้นตามวิธีเดิม ซึ่งวิธีนี้ทำให้เข้าใจง่าย เพราะมีความเป็นธรรมชาติ ใช้เวลาการฝึกที่สั้นกว่าวิธีอื่น ใช้เพียงโปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing) โดยไม่ต้องใช้โปรแกรมช่วยสอน (Typing Tutor) และครูผู้สอนก็ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้วิธีสอนอย่างเข้มข้นมาก่อน นอกจากนี้ ก็ยังมีผู้พัฒนาวิธีการสอนในรูปแบบอื่น ๆ อีก เช่น วิธี Keyboard Coach System ของ Elspeth Sladden เป็นต้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะเหมาะกับการสอนแป้นพิมพ์ภาษาไทยหรือไม่ ก็คงต้องมีการศึกษากันต่อไป

สำหรับเรื่องหลักการสอนแป้นอักษร ยังไม่จบเท่านี้ ท่านสามารถติดตามตอนต่อไป ของเรื่องหลักการสอนแป้นอักษรได้ในเดือนกันยายน